

a. 5972

GRILL-féle JOGI KÖNYVTÁR

Szerkeszti: DR. MÁRKUS DEZSŐ.

XV.

UJABB BÜNÜGYI ESETEK

BÜNTETŐJOGI PRAKTIKUMOK RÉSZÉRE.

ÖSSZEÁLLITOTTA.

DR. FINKEY FERENCZ

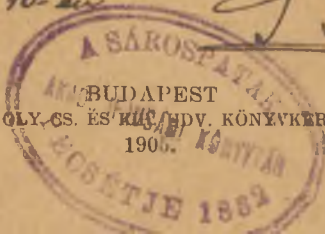
SÁROSPATAKI JOGAKADÉMIAI TANÁR

*A sárospataki al. ifj. olvasó egylet
könyvtáráé.*

*Sárospatakon
1906 máj. 10-án*

*jegyzelte:
Bódi E.*

GRILL KÁROLY, CS. ÉS KÜLSŐ KÖNYVKERESKEDŐ
1906.

A. 1279 / 1953.

MÁRKUS SAMU KÖNYVNYOMDÁJA BUDAPEST

Az 1900-ban megjelent „Büntetőjogi esetek, vitatkozási tételek és feladatok cz.“ füzetkémhez pótlékul adom ez „Ujabb Büntetőjogi Esetek“-et.

Szükségét éreztem ugyanis, hogy a „büntetőjogi praktikumok“-ban résztvevő hallgatóim részére főleg bonyolódottabb s nehezebb jogesetek is álljanak rendelkezésemre. Azt tapasztaltam ugyanis, hogy minél nehezebb és érdekesebb esetet tűzök ki tárgyalásra, annál nagyobb buzgalommal látnak hozzá a vállalkozók s különösen a mélyebb lélektani problémák iránt érdeklődnek. Azt hiszem, nem csak én vagyok így, hanem többi kollégáim is, kik büntetőjogi praktikumokat tartanak.

Ezért vettem fel ezuttal több, a közel multban megtörtént nagyobb szabásu esküdtbíró-sági ügyet, aminő az előbbi kis füzetben csak néhány volt. Törvényszéki és járásbíró-sági ügyek közül is a legújabb gyakorlatból csak a legvitásabb ügyeket szemeltem ki.

Vajha sikerülne e füzetkével is elősegítenem joghallgatóink elméleti és gyakorlati kiképzésének ügyét.

Sárospatak, 1905. márcz. 20-án.

1. 1904. nov. 7-én este Gergely János, csabai lakos házában kukoriczafosztás és utána táncmulatság volt. Tánczközben Vig István ifj. Kerekes Lajost, aki Gergely Juliánnával akart táncolni, félrelökte, hogy ezzel ne tánczolhasson, a táncmulatság után pedig arczulütötte, ezen szavakkal: „nesze, ez az utolsó bucsuzás.“ *Kerekes Lajos* erre nem szólt semmit, hanem beszaladt a konyhába, onnan kihozta Gergely János fegyverét, melyet épen az nap ő töltött meg vágott golyóval, s a fegyverrel a kerítéshez ment, amelyen túl Vig István több társával együtt álldogált és Vig Istvánra rálőtt. A golyó azonban nem Vig Istvánt, hanem a mellette levő Gagyi Jánost és Garzó Károlyt találta oly módon, hogy Gagyi Jánosnak jobb mellén átment, Garzó Károlynak pedig a jobb kezefejét összetörte. Gagyi sebe 20 napon belül begyógyult, Garzóé az orvosi vélemény szerint egy félév alatt gyógyul meg s jobb kezét nem is fogja használhatni.

A lövés 6 lépés távrolól történt. A tanu-vallomások szerint a lövés idején sötét volt s vádlott csak a hang után lőtt, a sértetteket jól nem láthatta. Vádlott beismeri, hogy Vig Istvánt meg akarta ölni, de Gagyit és Garzót nem akarta megsérteni.

2. Kopek György volt gyári munkás, ki-
nek félkezét a gép leszakította, 20 éven át a
fővárosban czukorkaárulásból élt s egy kis
vagyont gyűjtve, öreg napjaira szülőföldjére
Kishalomra vonult vissza, hol egy házat vett
magának. A házat azonban csakhamar eladta
Kaufmann István kékfestőnek, ki azonban
2000 koronával adósa maradt. Kopek a 2000
koronát betábláztatta az eladott házra s ugy
egyezték meg Kaufmannal, hogy a tartozás
fejében életfogytig ellátást kap tőle. Egy reg-
gel az a hír kerekedett, hogy az öreg Kopek
eltűnt. Miután az öregnek teljesen nyoma
veszett, a hatóság Bosch Pált nevezte ki ügy-
gondnokául, aki rájött, hogy a 2000 korona
tartozást Kaufmann hamis okiratok alapján
töröltette a házról. Az ügygondnok erre fel-
jelentette az esetet az ügyészségnél s a nyo-
mozat és az elrendelt vizsgálat során a gya-
nuba vett Kaufmann István, ennek neje és
leánya, Kaufmann Teréz, ellentmondó vallomá-
saiból s az utóbbi kedvesének, Guttmann
Lajosnak beismeréséből a következő tény-
állás állapított meg:

Kaufmann István tudta, hogy az öreg Ko-
peknek 6—8 ezer korona megtakarított pénze
van, hogy ehhez hozzájusson s a 2000 korona
bekeblezett adósságtól és az öreg Kopek tar-
tásától megszabaduljon, felesége biztatására
egy tervet főzött ki az öreg Kopek eltünté-
tésére s ezt leányával s ennek kedvesével
együtt szeptember 17-én végre is hajtotta. A
kékfestő-fészer alatt volt ugyanis egy négy
méter mély festőkád, csaknem tele festékes

AKAD. EGYETEM KÖNYVTÁRA
PECSÉNYI KÖNYVTÁR

vizzel. *Kaufmann Teréz* felután két kacsát belelökött a kádba s a 137 éves nővérével, *Ilonával* előhivatta *Kopek Györgyöt*, kérve, hogy vegye ki a két kacsát a vizből. *Kopek* hasra feküdt, hogy kezével kihuzza a kacsákat a kádból s egyiket ki is huzta, mikor a másik után nyult, a fészerbe elrejtőzött *Guttmann Lajos* előugrott s a *Kopek* két lábát megragadva, fejjel belökte a kádba, *Kaufmann Teréz* pedig a kád szájára eresztette a nehéz vastetőt. Három napig hagyták itt a megölt *Kopek*et, ekkor *Kaufmann István*, *Teréz* és *Guttmann L.* kihúzták a hullát a kutból, feldarabolták s egy nagy katlanba marólugban megfőzték, úgy hogy a holttest teljesen péppé főtt s a pépet éjjel kiöntötték a ház végén folyó malompatakba.

Kaufmanné a tárgyaláson tagadja, hogy ő biztatta volna urát a gyilkosságra, férje és leánya azonban szemébe mondják, hogy ő eszelte ki a tervet. *Guttmann Lajos* azt vallja, hogy ő azért vállalkozott a részvételre, mert *Kaufmannék* csak ily feltétellel akarták hozzáadni leányukat.

3. *Szentendrei Károly* félegyházai, 45 éves, gazdag földmivest 1904. április 25-én éjjel meggyilkolták. A megölt neje, özv. *Szentendrei Károlyné*, kit a gyilkosságra való felbujtás miatt gyanuba vettek, a vizsgálóbíró előtt így adta elő az esetet:

Este 8 órakor, miután a pitvarajtót tolózárrel elzártam, az urammal s 4 kis gyermekünkkel lefeküdtünk s csakhamar mindnyájan elaludtunk. Kilencz óra tájban felébred-

tem, mert egyik kis gyermekem sirt. Elaltattam a gyermeket, de e közben a vendégszobában zajt hallottam, mintha valaki a szekrényen levő kulcstartóhoz nyult volna. Óvatosan kimentem a pitvarba s a vendégszoba kulcslyukán át világosságot láttam átszűrődni s a pitvarajtót nyitva találtam. Megijedtem, hogy rabló jár bent, kisurrantam az udvarra, hogy a vendégszobába az ablakon benézzek, de a függöny miatt nem láttam semmit. Segélyért akartam kiáltani, de féltem, hogy a tolvajnak társai lehetnek, ezért az udvar végén lakó Görgő Gáborhoz siettem, bekopogtam az ablakon, kérve, hogy jőjjenek segítségre. Görgő ki is jött, de nem mert bemenni a szobánkba. Erre az éjjeli őrért küldtem el Görgőt, de ezt nem találta s így végre az apámért küldtem, aki eljött s vele mentünk be a szobába, ahol az uram meg volt ölve.

A gyilkosságot vagy abba való részvételt Szentendreiné elejétől végig állhatatosan tagadja.

A gyilkosság elkövetésével *Fekete Mihály* félegyházai napszámos gyanusított, akinek Szentendreinével viszonya volt. Ez a vádlott is mindent tagad.

A megölt sértett, akit Kovács esendőr-őrsvezető és Csóka Sándor városi tanácsos este fél 11-kor kihallgattak, annyit tudott mondani, hogy egy köpczös ember ráfeküdt s úgy forgatta meg benne a kést. Az őrsvezető azon kérdésére: nem a felesége volt-e a gyilkos, azt felelte: nem, egy férfi volt, az asszony bennt sem volt a szobában. Azt gon-

olja, hogy Décsi Ferencz vagy Fekete Mihály lehetett. Erre eszméletét veszítette s reggel $\frac{1}{4}$ órakor meghalt. Az elhalt félkezére nyomorék volt s régóta betegeskedett.

Megállapított, hogy a háznak vasrácsos ablakai voltak s azokon törés vagy zuzás nem volt. Az utcái kapu be volt zárva. A konyhai ajtó párkánya alatt friss furás volt, melyre Szentendreiné figyelmeztette a csendőröket. Az ágyon kívül vérnyom nem volt. A gyermekek semmit se hallottak, a 11 éves leány az apja ágya melletti lánán, a 7 éves fiú az apja mellett, ennek ágyában feküdt.

Április 21-től pár napig Szentendreit erős hasmenés és véres hányás gyötörte. Szentendreiné beismeri, hogy ő köhögés ellen főzött az urának szert, részben oleánder levelekből. Béres Juli (Szentendreiné testvére) vallja, hogy nénje neki 50 frtot ígért, ha valaki mérget kerít neki, az oleander leveleket ő küldte nénjének. Az orvosi vélemény szerint az oleánderfa levele szívmérget tartalmaz, mely hányást, hasmenést, szívdobogást okoz.

Szentendrei 1889-ben vette el mint özvegy ember, vádlottat (második feleségét), aki akkor 16 éves volt. Nem jó viszonyban éltek, sokszor viszálykodtak, a fiatal asszony titokban szeretőket tartott.

(Tartandó főtárgyalás. Felvéve, hogy a Curia a vádlott Szentendremét, a gyilkosság miatt, mint tettest, életfogytiglani fegyházra

itéli, újrafelvétel indítandó s tartandó újrafelvételi tárgyalás és új főtárgyalás).

4. *Zsiros Mihály* mint tettes, *Pajtai Béla* mint felbujtó és *Pajtai Zoltán* mint bűnsegéd vannak vádolva a *Pajtai Elemér* meggyilkolása ügyében az esküdtbiróság előtt.

Zsiros Mihály (40 éves, a *Pajtai Béla* juhásza) töredelmesen beismeri, hogy ő ölte meg 1904. nov. 20-án *Pajtai Elemért* (18 éves), a *Pajtai Béla* öcsését. A gyilkosság elkövetését neki gazdája, *Pajtai Béla* parancsolta meg, aki háromszor is magához hívatta s az ő könyörgései daczára ráparancsolt, hogy ölje meg *P. Elemért*. 2000 frtot ígért neki. *P. Béla* adott is előzőleg 15 frtot, hogy revolvert vegyen rajta. Kétszer el tudta kerülni *Zsiros* a parancs teljesítését, de harmadszori kérésre végrehajtotta. Ez alkalommal maga *Pajtai B.* adott neki revolvert és golyókat s megmutatta neki, hogy hol álljon lesbe s hova rejtse a holttestet, azt is ígérte neki hogy nem lesz semmi bántódása, mert az egészért ő (*P. Béla*) felelős. Az ölést úgy hajtottá végre, hogy amint *Elemér* a *P. Béla* tanyája felé vezető mezei uton jött, elébe ment, köszöntötte, kezét is fogott vele, arra a revolverrel fejbe ütötte, mire *P. Elemér* leesett s ekkor kétszer a fejébe lőtt, úgy, hogy sértett rögtön meghalt.

Pajtai Béla (28 éves, gazdálkodó). Beismeri bűnösségét, de azt mondja, hogy az ölés gondolata ugyszólván belesuggerálódott. Gyülölte öcsését, mert rossz tulajdonságai voltak, kártyázott, ivott. Egyszer említette unokaöccse, *Pajtai*

Zoltán előtt, „bár csak megszabadítana Isten ettől a rossz kölyöktől“, erre Zoltán rögtön azt mondta, hogy pár száz forintért teljesíti ő a kívánságát. Zoltán kért is vádlottól mérget, hogy majd az Elemér italába csempészi. P. Béla adott neki strychnint, de mondta, hogy vigyázzon, mert abból egy csepp is halált okoz. Ugy látszik, P. Zoltán gyáva volt s nem adta be a strychnint, pedig egyszer együtt söröztek s Zoltán azt mondta, hogy most beletette a mérget az Elemér poharába. Beismeri vádlott azt is, hogy Zoltánt kérte, ajánljon neki embert, aki eltenné láb alól Elemért. Ez ajánlott hármat is, az egyiket fel is szólította a vádlott, de az illető nem vállalkozott. Zoltánnak több ízben 100—150 frtot adott is, hogy béreljen embereket az Elemér elpusztítására, de Zoltán mindig elügyetlenkedte a dolgot, erre maga a vádlott hívta fel Zsirost, a juhászát s 1000 frtot ígért neki a tettért. A gyilkosság kivitelére ő adta meg Zsirosnak az utasításokat s Zoltánt bizta meg, hogy csalja ki Elemért a megjelölt helyre, ki ezt meg is tette.

Pajtái Zoltán (31 éves, biztosítási ügynök) nem érzi magát bűnösnek, mert az ölési kísérletekben nem vett részt. P. Béla folyton ösztönözte, hogy pusztítsa el P. Elemért, aki utjában áll az apja birtokához jutásban. Mérget, majd mérgezett szilvát adott neki, hogy adja be Elemérnek. Beismeri, hogy P. Béla kérésére ő csalta ki a végzetes délután a P. Béla tanyájához vezető utra Elemért,

ahol Zsiros lesben állt, ő maga az esctnél nem volt jelen.

Leleszi Mórícztanu (korcsmáros) azt vallja, hogy neki P. Béla egy izben tizezer forintot ígért, ha megöli P. Elemért, de ő nem volt hajlandó erre. Később P. Béla értesítette is, hogy elállt tervétől. Mezei Endre borbélylegény azt vallja, hogy neki P. Zoltán 500 frtot ígért, ha elteszi láb alól P. Elemért, de ő ilyenre nem vállalkozott.

Több tanu állítása szerint P. Béla könnyelmű, költekező, kapzsi ember volt. Egy másik testvérét Amerikába üldözött s Elemérnek is az örökségére vágyott. A P. Béla házi-orvosa szerint P. Béla anyja nagyfoku hysteriában szenvedett, egyik nagybátyja elmebajos, másik delirium tremens-ben halt meg, testvére Árpád is indulatos, ha iszik, neurastenicus, maga P. Béla napszurás következtében görcsös fejfájásban szenved. A törvényszéki orvosok egybehangzó véleménye szerint teljesen épelméjű.

(Főtárgyalás tartandó. Semmiségi panasz, esetleg kegyelmi kérvény szerkesztendő).

5. Tar János parasztgazdát 1904. május 5-én reggel saját szobájában felakasztva találták. Felesége és 18 éves lánya, Róza, azt állították, hogy Tar öngyilkos lett. A vizsgálat során azonban beismerték, hogy ők ölték meg. Az eset részleteit a főtárgyaláson következőleg adják elő. Tar János iszákos, goromba, erőszakos ember volt. Nejét gyakran bántalmazta, leányán pedig többször erőszakot akart elkövetni. Ezt akarta tenni 1904.

május 5-én is. Minthogy a leány ellenszegült, az ittas ember kötélből hurkot csinált, azt leánya nyakába vetve, őt a földre terítette s ráfeküdvén, a hurkot összehuzni kezdte. A leány azonban kezét a hurok és nyaka közé dugva, segítségért kiáltott, mire anyja berohant, férjét ágyékon rugdosta s herezacskóját oly erősen megszorította, hogy ez annak következtében elalélt. Az anya és a leány most azt hívén, hogy Tar János meghalt, tettük elpalástolása végett a holtnak hitt embert az önmaga által készített kötélre felakasztották, oly módon, mintha maga akasztotta volna fel magát. Az orvosszakértők a bonczolás alkalmával megállapították, hogy a halál oka az akasztás által előidézett fulladás volt, tehát Tar János még élt akkor, midőn a két nő felakasztotta.

(Kérdések szövegezendők. Főtárgyalás.)

6. *Luzsics Tógyer* ujvidéki földmives a feletti elkeseredésében, hogy felesége — ki-vel 30 évig együtt élt — anyagi tönkremenetele miatt őt elkergette, éjnek idején a felesége tulajdonát képező házra égő csóvát dobott, melytől a szalmás háztető lángot is fogott, azonban a czirkáló járőr a tüzet idejekorán észrevette és elfojtotta. Vádlott beismeri tettét. A vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy czélja az volt, hogy felesége a lángok közt haljon, a főtárgyaláson azonban ezt oda módosítja, hogy nem volt tudomása, hogy a házban valaki tartózkodik. A házban akkor tényleg 5 személy aludt.

7. *Sisko György* és *Sisko Péter* testvérek

(25 és 28 évesek). Nagykikindán 1904. márczius 6-án d. e. egy utcza sarkán vasbotokkal agyonverték Kudrovics Pál országgyűlési képviselőt. A véres tett elkövetése után egyenesen felmennek a városházára s bejelentve az esetet, nyugodtan várják letartóztatásukat. A vizsgálat és a főtárgyalás alkalmával a két testvér teljes őszinteséggel beismeri, hogy előre megfontolva ölték meg Kudrovicsot, mert Kudrovics, mint ügyvéd, az apjukat, a 60 éves Sisko Pált és egész családjukat koldusbotra juttatta s az egész vidéknek lelketlen uzsorása, kiszípolyozója volt, ők tehát nem bírták elviselni, hogy ilyen ember képviselővé is választatott.

A főtárgyaláson okmányilag beigazoltattott, hogy Kudrovics 1886-ban szinlelt szerződéssel 25000 frtért megvette Sisko Pál 204 holdnyi ingatlanát, holott az ingatlan szakértői becslés szerint 80000 frtnál is többet ért. Az eladást Kudrovics tanácsolta Siskónak, hogy némely adósságaitól megszabaduljon. Kudrovics azonban határozottan megígérte, hogy az adósságok rendezése után a jószágot visszaadja Siskónak. Ez ígéretet azonban egyáltalán nem teljesítette s a 25 ezer forint vételárból csak 5 ezret adott Siskónak, a többit az adósságok rendezése fejében számolta el. Ugyanezen szerződéssel Sisko két más ingatlant is, melyeket ugyanő 1878-ban másoknak eladott, de a vevők nem telekkönyveztették magukra, eladott Kudrovicsnak, aki mihelyt azoknak tulajdonosa lett, önkéntes árverést kért a 2 birtokra

s egyiket, mely 13 ezer frtra volt becsülve, 35 frtért, másikat (16000 frtra becsült) 15 frtért ő maga vett meg s így iratott a nevére. Sisko e miatt polgári és bűnvádi pert indított Kudrovics ellen, a polgári pert elvesztette, a bűnvádi perben azonban a kir. tábla Kudrovicsot család és két rendbeli közokirathamisítás miatt 2 évi fegyházra ítélte. A Curia azonban (éppugy mint a törvényszék) felmentette Kudrovicsot, bár a curiai indoklás is kifejezi, hogy Kudrovics „keményen kihasználta a Sisko Pál szorult helyzetét.”

(Főtárgyalás tartandó.)

8. 1904. június 10-én reggel Nagy-Kátya községben Kupfer János korcsmárost és nejét ágyukban meggyilkolva találták, hálószobájukat pedig kifosztva. A szobában egy kocsilőcs találtatott véresen, a tettes azzal verte agyon a szerencsétlen házaspárt. A gyanu Nikolajevics Demeter vándorló legényre irányult, ki azon éjjel a szénapadláson aludt s kihallgatásakor ruhája véres volt. Elfogták azonban *Ellinger József*, 61 éves koldust is, ki előbb a korcsmárosnál szolgált s a gyilkosság előtti napon lépett ki a szolgálatból. A vándorlegényt szabadon bocsátották, mert két másik vándorlegény bizonyította, hogy ruhája verekedés közben véreződött be. Ellinger vád alá helyeztetett, mert a kertben csizmanyomokat találtak, melyekbe az ő csizmája illet s egy baltája is volt, melynek élén olyan hajlás látszott, mely a rabláskor kifeszített szekrény hajlásába épen beillett.

Ellinger folyton határozottan tagadta a gyilkosságot, ruháján vérnyom nem volt, a megmotozáskor semmit sem találtak nála az elrablott tárgyakból s Popu György korcsmáros bizonyította, hogy azon éjjel, melyen a gyilkosság történt, Ellinger este 6 órától reggel 4-ig nála (a Kis-Ág községben levő korcsmájában, mely egy óra járásnyira van Nagy-Kátyától) volt s este 9-től reggel 4-ig aludt.

(Vád alá helyezési tárgyalás, főtárgyalás. Ujrafelvétel, új főtárgyalás.)

9. *Wirth József*, 23 éves háziszolga, Budán megismerkedett és szerelmi viszonyt folytatott Schmied Julia cselédleánnyal. El is vette volna kedvesét, de a leány szülei ellenzték a házasságot s leányukat hazavitték Szent-Endrére. Wirth 1904. szept. 10-én meglátogatta itt kedvesét s miután a szülők semmi szin alatt nem akartak beleegyezni a házasságba, éjjel belopódzott kedvese szobájába s reggel felé revolveréből előbb kedvesére, majd önmagára lőtt. A leány súlyosan megsérült, a golyó még a főtárgyaláskor is testében van, de már egészséges. Wirth-nek mindössze két fogát ütötte ki a golyó. A főtárgyaláson Wirth azt állítja, hogy a leány beleegyezett a kettős öngyilkosságba. Schmied Julia ellenben azt állítja, hogy ő egyáltalán nem egyezett bele, mert esze ágában sem volt meghalni.

10. *Halász Hugó*, 29 éves kereskedősegéd még 1897-ben megismerkedett az akkor 15 éves Gyöngy Bertával, Gyöngy Samu ügynök csinos leányával. Halálosan beleszeretett a

leányba s minden szabad idejét az ő társaságában töltötte. A leány szülei előtt kijelentette, hogy mihelyt anyagi helyzete javul, nőül veszi Bertát. A szülők szívesen látták a viszonyt s megengedték, hogy Halász apró értéktárgyakat, ékszert, virágot, selyemruhát küldözgessen lányuknak. A leány szívesen fogadta az ajándékokat, de nem vonzódott Halászhoz, nem találta elég gavallérnak s állását is kicsinyelte. Midőn pedig két évi udvarlás után Halász állását vesztette a leány ettől kezdve feltűnő hideg lett s minden könnyörgésre szótlánul elfordult Halásztól.

Halászt a leány viselkedése annyira elkeserítette, hogy öngyilkosságra gondolt. Revolvert vett, hogy kedvese lábai előtt lövi meg magát, azonban midőn találkozott vele a Zsófia-utczában, ismét kérlelni kezdte. Berta válasza se méltatva, az utca másik oldalára ment át. Halász erre nem tudva magán uralkodni, kirántotta zsebéből a revolvert s háromszor egymásután a leányra lőtt. Két golyó talált és Gy. Bertán súlyos (25 nap alatt gyógyuló) de nem életveszélyes sértést ejtett. A járókelők erre üzőbe vették Halászt, ki a legközelebbi rendőrhöz futott, kérve, hogy tartóztassa le.

11. *Arkay Eugénia*, 22 éves varróleányt Kassán, Róka Gyula kereskedősegéd házassági ígérettel elcsábitja. A szerelmi viszony eredménye egy gyermek lett. A gyermek megszületése után Róka faképnél hagyta kedvesét, ki négy hónapig ápolgatta is a gyermeket, de a szégyenérzet és a sötét jövő

képe által nyugtalanítva, egy este a város-
ligeti tóba dobta a gyermeket, aki ott meg
is halt. A tárgyaláson Árkay Eugénia bün-
bánóan viselkedik, a gyermek holttestéről
felvett fénykép felmutatásakor sirva fakad s
alig mer arra nézni. Elismeri, hogy Róka
Gy. havonta 20 forintot küldött neki, de a
gyermekről hallani sem akart, sőt egyszer azt
mondta neki, hogy csak úgy venné el, ha a
gyermek valahogy elpusztulna. Azt is beis-
meri, hogy 2 hóval ezelőtt, Losonczon el
akarta hagyni a gyermeket, le is tette az
utezára, de a gyermek sirásán megesett a
szive és visszavette. Róka Gy. beismeri, hogy
viszonya volt a leánynyal, segélyezte is, de
a gyermek apaságát kereken tagadja.

12. 1904. jun. 20-án este Vágtelkén paraszt-
bál volt, a Nagy György korezmájában. *Tóth*
Imre pelsőczi legény félig ittas állapotban ga-
rázdálkodni kezd, a koresmárost megveri, a
butorokat összetöri (a dohány és italmérési
engedélyt széttépi) s az őt csitító legényeket
is szurkálni akarja, úgy hogy a mulatság e
miatt hamarabb végződik, mint rendesen.
Pelsőczre hazamenet közben, a vele együtt
haladó horkai legényekkel is kiköt *Tóth Imre*,
vassalakkal és kővel dobálva azokat. A hor-
kai legények erre rárohannak *Tóthra*, össze-
verik, meg is szurkálják, s az összerogyottat
hárman: *Nagy Gergely*, *Kos Mihály* és *Erős*
Győző, a közelfekvő Sajó hidjára czipelik s ott
a két öl magasan álló hidról, a karfán ke-
resztül, az egy méter mély Sajó vizébe dob-
iák. *Tóth Imre* azonban a vízben magához

jön és kiuszik a partra. 15 seb volt a testén, melyek 15 nap alatt gyógyultak be.

13. *Barkó Juon* fehértemplomi lakos a korcsmában találkozik régi haragosaival, Kresán Vinczével és Rozs Györggyel, beléjük köt s miután a korcsmáros kituszkolja őket, az udvaron folytatják a veszekedést, melynek vége az, hogy Barkó kirántja övéből a kését s úgy Kresánt, mint Rozsot leszurja, úgy hogy mindkét sértett meghalt.

(Kérdések szövegezendők az esküdtek elé.)

14. *Láposi Tivadar* földbirtokos, kinek neje 1902-ben elhalt, neje halála után két évvel, heves szerelemre gyul özv. Köből Vinczéné iránt. Az özvegy szivesen is veszi az udvarlást, de még sem hajlandó nőül menni Láposihoz, mert ennek első nejétől két gyermeke maradt. Láposi erre, hogy ez akadályt elhárítsa új házassága útjából, két gyermeket, a 12 éves Ferenczet és a 4 éves Margitot, apránként beadott arzénméréggel megöli. A fiúcska 1904. május 10-én, a leányka június 15-én halt meg. A mérge beadást vádolt áprilisban kezdte el.

15. Özv. *Káposztás Jánosné* (67 éves) a felerészben tulajdonát képező házban együtt lakik fiával és menyével, ifj. *Káposztás Jánosnéval*. Ifj. *Káposztás János* házaló kereskedő lévén, ritkán van otthon, csak a két asszony van a háznál. Az ifjabb asszony azonban a legszivtelenebbül bánik öreg anyósával, elűzi otthonról, úgy hogy az öreg egy darabig napszámmal keresi meg kenyerét, de mivel öreg és beteges volta miatt erre nemsokára

képtelenné lett, hazatért, ahol a fiatal menyecske a legdurvábban fogadja, alig ad neki enni és folyton szidja, veri. Az öreg asszony végre a padláson huzza meg magát s a szomszédok visznek neki néha oda eledelt. Ezt megtudva ifj. Káposztásné megtiltja a szomszédoknak, hogy az öregnek ételt vigyenek, egy kis leány kezéből, a kit épen rajta ért, el is veszi az ételt s földhöz vágja, a padlás előtti létrát elteszi. Az öreg asszony ily elhagyatottságban 1904. szept. 12-én végelgyengülésben kimult. Az orvosi vélemény szerint a halált hashagymáz okozta.

16. *Kerekes Antal* 1904. okt. 25-én reggel öltözködés közben a lábáról lehuzott csizmával feleségét fejbe vágta. Az asszony az ütés folytán koponyacsonttörést szenvedett s néhány nap múlva agyhártyagyulladás lépett fel, melyben sértett nov. 13-án meghalt. Vádolt beismeri a tényállást, védelmére azonban azt hozza fel, hogy felesége előtte való este is boszantotta, hogy neki (vádoltnak) szeretője van, másnap felesége korán reggel bepálinkázva, újra kezdte a czivakodást, erre ő hogy elcsitítsa, felé hajította a csizmáját, de sérteni nem akarta. Három tanu vallja, hogy Kerekesné szerette az italt és sokszor volt részeg. Az orvosi vélemények szerint a halál oka infectiós agygyenedés által előidézett agyhártyagyulladás volt, mely úgy jött létre, hogy az okozott sértés koponyacsonttörést idézett elő s a megnyitott koponyán át esetleg az agyba beékelődött csontszilánkon az agyra fertőző anyag került.

17. *Rózsa Margit*, 18 éves leány, miután atyja, aki néptanító volt, meghalt, beteg anyjával Pestre költözik és varrásból tartja fenn magát és anyját. Hogy a lakbért fizethessék, a bérelt szobát apró hirdetés útján albérletbe kiadják Kraft Károly kereskedőségédnek, maguk a konyhában huzódnak meg. Kraft igen szives hozzájuk, midőn anyja megbetegszik, maga ajánlja fel, hogy az ő szobájában feküdjön. Rövid idő alatt Margitot is leveszi a lábáról, igéri, hogy feleségül veszi s a szegény leány megesett, anya lett. Kraft erre elköltözik tőlük, azt sem tudják hova, csak később értesülnek, hogy valahol Németországban tartózkodik. A nyomor és kétségbeesés egy pillanatában R. Margit a két hetes gyermekét a városligeti tó partjára kiteszi, remélve, hogy jószívü emberek felveszik és felnevelik. Három nap múlva a leány önként jelentkezik a rendőrségen, mert gyötörte a nyugtalanság, mi lett gyermekéből. A gyermek nyomtalanul eltűnt.

18. *Bunyik Katalin* beismeri, hogy 1904. januárban házasságon kívül teherbe esvén, ez év márcziusban elmondta baját Pál Józsefnének, a ki adott neki valami orvosságot s a hasát is megkente, amiért ő liszttel fizetett neki. Ápr. végén Bunyik Katalinnak csakugyan elment a méhmagzata, amit ő a trágyadombba elásott. A hulla nem volt megtalálható. Pál Józsefné beismeri, hogy egy üvegből Hoffmann-cseppeket adott Bunyik Katalinnak, de tagadja, hogy ő ennek viselő állapotát tudta volna, előtte ez csak gyomorfájásról panasz-

kodott s ő az ellen adta a szert s azért kente meg a hasát. Az orvosi vélemény szerint a Hoffmann-cseppek magzatelhajtásra alkalmatlanok.

19. *Prinszky Lajos* és *Laki Károly* kerékpároznak, a városon áthaladó országuton. A város közepén egy mellékutczából az országuton át akar menni Schön Mózes. Prinszky, hogy Schönt el ne gázolja, az utról kezével félrelöki azt, aki a lökéstől megtántorodva, az akkorra odaérkező másik kerékpárosba, Laki Károlyba ütközik, azt feldönti s úgy ő (Schön) mint Laki az ut szélén fekvő kőhalomra esnek és pedig Schön alulra kerül és 3 hónapig gyógyuló sérüléseket szenved.

20. *Mayer Sámuelnek* a szabadban fekvő csürje 1904. decz. 13-án kigyult. Az égő csür közelében volt egy kazal bükkönye, mely 45 frtig volt biztosítva. Mayer az alkalmat felhasználva, hogy a biztosítási összeghez hozzájusson, égő csóvát dug a kazalba, azonban az ott levő Hornyák László, még mielőtt a kazal tüzet fogott volna, kihuzza belőle a csóvát. A kazal azonban később a csürről ráhulló égő pernyétől meggyult és leégett. A kazal bükköny a szakértői becslés szerint 15 frt értéket képviselt. A biztosítás ideje azonban 1904. decz. 2-án lejárt s így a biztosító-társaság a kár megtérítését megtagadta. Mayer S. a tűz alkalmával nem tudta, hogy a biztosítási kötvény már akkor lejárt.

21. *Nagyfalussy Kálmán* földbirtokos 1904. ápril 25-én a szőlőjébe kikocsizott, kocsija után futott 3 vadászkutyája. Máté József köz-

ségi bíró, aki szintén a szőlőkben volt, látva, hogy Nagyfalussy kutyái az utmenti szőlőkbe befutkosnak, felszólítja Nagyfalussyt, hogy kutyáit kösse meg, mert azok a szőlőültetvényekben kárt okoznak. Nagyfalussy megállítja kocsiját s leszállva arczulüti a bírót. Máté József hatóság elleni erőszak miatt feljeleníti Nagyfalussyt. Utóbbi azzal védekezik, hogy az illető szőlők az ő vadászterületét képeznén, a bírónak nem volt joga őt kutyái megkötésére figyelmeztetni.

22. *Boros Balázsné*, míg férje Amerikában van, viszonyt kezd egy fiatal legénynyel, akitől teherbe esik. Hogy méhmagzatát elhajtja, *Párta Jánosnét* kéri meg, aki 7 koronáért vállalkozik is a magzatelhajtásra és aug. 14-én saját lakására behívja Borosnét, ott egy tollszárral ennek méhébe nyúlt. Borosné a műtét folytán másnapra heves görcsöket, majd méh- és hashártyalobot kapott, méhmagzata elment, de aug. 29-én ő maga is meghalt.

23. *Korn Timót* 1904. aug. 8-án Máramaros-Szigetről vasuton Ungvár felé utazik. Hosszmezőn a vasuti kocsii folyosóján levő bizonyos fülkébe bemegy, ott megmosdik. Egy állomással odább veszi észre, hogy 1300 koronát tartalmazó pénztárczája hiányzik. Rögtön eszébe jut, hogy a mosdófülkében vesztette el, mert a tárcza az inge alatt volt s az inget összefogó szijja meg volt eresztve. Bedőn leszáll a vonatról s a csendőrségnél jelentést tesz, gyanusított gyanánt *Klein Albertet* nevezve meg, aki utána a mosdófül-

kébe bement. A csendőrség Klein Albertet, ki időközben Taraczközön kiszállt, még az nap felkeresi, a ki a felhívásra előbb tagadja, hogy látta volna a pénztárczát, de midőn a csendőrsvezető meg akarja motozni, átadja a tárczát. A tárgyaláson Klein beismeri, hogy felvette a földön heverő tárczát, de miután épen akkor ki kellett szállnia, nem ért rá kérdészködni, kié a tárcza, sem a hatóságnál jelentést tenni, azonban a pénztalálást be akarta jelenteni a községi hatóságnál s ebben csakis a csendőrök megjelenése gátolta meg.

24. Dénes Pál 1904. jul. 31-én fejszével és létrával a vállán, átmegy a szomszédja, özv. Halász Lajosné udvarára s figyelmezteti, hogy ha gyümölcsfáinak az ő pajtájára és telkére nyuló ágait le nem vágja, ő fogja azokat levágni. Halász Lajosné azt feleli, hogy az ő telkén senki se parancsol, menjen ki. Erre Dénes Pál, mit sem adva a Halászné kiabálására, két eperfának és egy szilvafának azon ágait, melyek az ő telkére nyultak, levágta.

25. A Krontón megjelenő „Slavonia“ cz. lapban 1903. decz. 12-én megjelent két czikk mjatt — melyekben a magyar nemzet mint „Azsiából kiszabadult, ma is műveletlen, barbár horda“ van jellemezve — a kir. ügyészség 1904. május 10-én a BTK. 172. §-a alapján vádindítványt ad be a kolozsvári törvényszék vizsgálóbírójához. A kolozsvári törvényszék, mint sajtóbírótság vádtanácsa május 22-én a nagyszebeni törvényszék vizsgálóbíráját bizza meg a vizsgálat teljesítésével, aki a vizsgálatot *Bratko András* felelős szerkesztő ellen 1904. évi aug. 6-án

elrendeli s a szerkesztőt mint terheltet aug. 17-én ki is hallgatta. Ez év okt. 17-én Bratko önként jelentkezik a vizsgálóbírónál s az aug. 17-én tett bejelentésének kiegészítéseül bejelenti, hogy a „Bukaresti visszhang” czimű cikk szerzője Sortu János. Sortu ellen a vizsgálat szintén elrendeltetett s mint szökésben levő ellen körözési rendelet is adatott ki. Az ügyész 1905. június 21-én kelt vádiratában a két cikk miatt Bratko szerkesztő ellen emel vádat a BTK. 172. §-a alapján, ellenben Sortu ellen miután feltalálható nem volt, az eljárás megszüntetését indítványozza.

26. A „Magyar Híradó” cz. könyomatos lapnak, mely 22 napilap részére nyomattatik, 1905. január 2-iki számában egy törvényszéki tudósítással kapcsolatban Nagy Róza és Nagy Emma mint ledér, könnyelmű életű hölgyek vannak feltüntetve, kik ezen életmódjukkal vitték bele Strausz Jenőt a sikkasztás büntetnének az elkövetésébe. Ezt a közleményt másnap, febr. 3-án szószerint átvette és közölte a *Magyar Nemzet*, a *Budapesti Hirlap*, *Pesti Hirlap*, valamint németre lefordítva a *Politisches Volksblatt* és a *Neues Pester Journal*. Nagy Róza és Nagy Emma, fivérük Nagy Szilárd útján 1905. ápr. 8-án rágalmazás miatt feljelentést, illetőleg magánindítványt tesznek a nevezett 6 lap szerkesztősége ellen. Igazolják, hogy az említett napilapokat csak 1905. jan. 9-én olvasták s így csak ekkor szereztek tudomást a rágalmazásról.

(Vádirat, kifogások. A felelős szerkesztők vád alá helyezettése folytán főtárgyalás).

27. *Vaskó János*, ki mint kocsis szolgál Batta Istvánnál, szolgálata alatt 14 frt értékű lőszerszámokat, egy lóbőrt s rézdarabokat lop gazdájától. Az utóbbi tárgyakat ismeretlen egyéneknek eladta, a lőszerszámokat pedig az istállóban levőládájába rejtette el. Eközben Vaskót testi sértés miatt a rendőrök le tartóztatták, erre ő szeretőjét, *Matyó Flórát*, arra kéri, hogy vegye ki az elrejtett lőszer számokat a ládából s vigye valami biztosabb helyre, mert baj talál lenni. Matyó Flóra ki is szedi az ellopott szerszámokat s Vaskó szüleihez, Vaskó Pridonhoz és feleségéhez viszi el azokat. Később a szerelmi viszony megszakad Vaskó János és Matyó Flóra közt s ekkor a leány elmondja az esetet Batta István nak, aki erre feljelenti az illetőket a bíróságnál.

28. *Palkó György*, volt baktai lakos, 1904 január havában nővérének, Korba József né nek egy ruhával telt és egy Vas András által kiállított 200 frtos kötvényt tartalmazó ládát adott megőrzés végett, oly megjegyzéssel, hogy az említett kötvényre Vas András 1904. májusban tartozik fizetni. Palkó György 1904. ápr. 22-én hirtelen meghalt, miről *Vas András* tudomást szerezve, a Korba József lakására ment, ahol csak a 11 éves Korba Mária lévén honn, a kis leánynak azt mondta, hogy a ládát el kell vinni, mert abban vannak a Palkó bácsi ruhái s abba kell őt a temetésre felöltöztetni s tényleg a ládát a szekérre téve. azzal Detekre saját lakására hajtattott. Korbáék hazajöve, értesültek a kis

leányuktól a Vas András tényéről, rögtön kocsira ültek s Detekre hajtottak s Vas Andrást épen a nyitott láda előtt találták. Követelik tőle a kötvényt, de Vas azt nem akarja kiadni. Korba József ezért a kötvény ellopása miatt feljeleni Vas Andrást. A tárgyaláson Vas András tagadja, hogy ő adósa lett volna Palkó Györgynek és hogy valaha neki kötvényt adott volna, valamint azt is, hogy az elvittládában bármiféle kötvény lett volna. Ezzel szemben Sipeki Pál és felesége eskü alatt vallják, hogy ők látták a kötvényt s azon Vas András mint adós volt aláírva s azt is tudják, hogy Vas András tényleg tartozott 200 frttal Palkónak. Korba és felesége pedig eskü alatt állítják, hogy a kötvény a ládában volt, utóbbiak azonban nem tudnak olvasni.

29. Az alvidéken a gabonauzsora elszaporodván, az igazságügyminister a temesmegyei közigazgatási bizottság felterjesztésére az 1883:XXV. t.-cz. 10. §-a alapján elrendelte az uzsora hivatalból üldözését. A fehértemplomi kir. ügyészség ez alapon hivatalból vádat emel *Lux Károly* ellen 350 rendbeli uzsora vétsége miatt. A vádirat szerint *Lux Károly*, részint személyesen, részint 4 ügynöke: *Grosz Henrik*, *Fischer Mór*, *Klein Jakab* és *Nagy Simon* által, az 1904. január-márczius havában kölesönkérés végett hozzá folyamodó földmivesekkel szinlelt elővételi ügyleteket kötött, t. i. előre megvette a földmivesek jövő nyári buzatermését, métermázsáját 4 frt, 4 frt 50, 5 frtért s kötlevelet és egy-egy ki-

töltetlen biztosítéki váltót iratott alá az illetőkkel, hogy 1904. aug. 20-án első osztályu, ennyi meg annyi búzát fognak szállítani Lux Károly raktárába, felhatalmazván Lux Károlyt, hogy nem szállítás esetén a bianco váltókat a szállítás idején levő piaczi ár és az esetleges perköltségek erejéig kitölthesse és birói uton érvényesíthesse. A panaszos földmivesek augusztusban tényleg nem tudtak elsőminőségű búzát szállítani s Lux a váltókat — 12 frttal számítva a buza métermázsáját — kitöltötte és beperelte. A főtárgyaláson igazolták, hogy a buza piaczi ára 1904. január-márcziusban állandóan 7 frton felül, 1904. augusztusban pedig 12 frton vagy azon felül állt.

(Vádirat, kifogás Vádtanács előtti tárgyalás).

30. *Görög György* pénzügyigazgatósági számfejtő, 14 éven át (1890-től 1904-ig) az általa vezetett számfejtőkönyvbe az elhalt állami nyugdíjasok nyugdíjigényeit fennállóknak vezeti be és 103 elhalt nyugdíjas részére ő maga fizetési könyvecskéket készít, azokat az illetékes hatóságok félrevezetésével hitelesítetteti s ezekkel a havonként esedékes nyugdíjösszegeket 14 éven át ő maga felszedi, sőt 1904. jan. 1-én bekövetkezett nyugdíjaztatása után is 7 elhalt nyugdíjas könyvecskéjével tovább is felszedi az esedékes részleteket. E bűnös manipuláció által összesen 192,145 koronát vesz fel jogtalanul az államkincstárból.

(Vádirat. Főtárgyalás).

31. *Serke István*, kissé ittas állapotban, bemegy a Hanák Mihály kovácműhelyébe s

ott vele szóváltásba elegyedik. Hanák e felett felindulva s boszankodva, hogy őt munkájában akadályozza, megfogja Serkét s ki akarván tuszkolni a műhelyből, meglöki. Serke erre a küszöbben megbotolva a műhely előtt heverő eke és egyéb vastárgyakra esik s fején és balkarján úgy megsérül, hogy sérülései 14 nap alatt gyógyultak be, sőt balkezét nem tudja munkára használni.

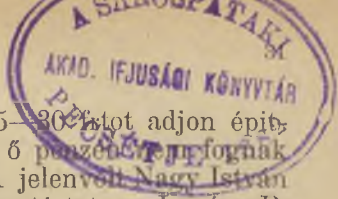
32. 1904. decz. 19-én a budapesti kereskedősegek nyilvános gyűlést akartak tartani, melyet a főkapitányságnak is bejelentettek, ahol ezt tudomásul is vették. Még a bejelentés előtt a mozgalom vezetői, *Kohn Béla* és *Virágh Nándor*, Nagy Gergelynek az Üllői-uti nagyvendéglőjében megjelentek s ott Zöld Jenő főpinczértől azt az ígéretet nyerték, hogy az egyik udvari helyiség decz. 19-én tanácskozás céljából rendelkezésükre fog állani. Midőn azonban ezen a napon délután 120 kereskedőseged tényleg megjelent a vendéglőben, a tulajdonos Nagy Gergely kijelenti, hogy ő a gyűlés megtartását nem engedi meg s pinczére nem volt jogositva a helyiség átengedésére. Erre az összegyűlt kereskedősegek a megjelent rendőrtisztviselő felhívására szétszözltek. A kereskedősegek azonban boszszut forraltak s 1905. évi január hó 23-án egy vasárnapi délután 6 óra tájban, midőn a Nagy vendéglőjében a legnagyobb forgalom szokott lenni, körülbelül 400-an (gyármunkásokat is magukhoz véve) bejöttek a vendéglőbe, mint vendégek, elfoglalták a legjobb helyeket, egy-egy pohár

sört rendelt mindenik s a mellett — anélkül, hogy azt is megitták volna — ott ültek esti 10 óráig, amikor Nagy Gergely, hogy kellen vendégeitől megszabaduljon s magát a további károsodástól megóvja, az elmaradt gyűlés költségeinek megtérítése fejében 300 frtot ajánlott fel, ha rögtön távoznak. Erre négyen, u. m. *Kohn Béla, Virág Nándor, Kelenffy Mór* és *Szenderdy Dezső* tárgyalásba bocsátkoztak a vendéglőssel és az elmaradt gyűlés költségeit 100 frtban számítva fel, ennyit elfogadtak Nagy Gergelytől és arról nyugtát is állítottak ki. Ennek megtörténte után a tömeg elhagyta a helyiséget.

A rendőrség feljeleni az esetet az ügyészségnél. Nagy Gergely azt vallja, hogy 1904. decz. 19-én azért nem engedte át a gyűlésre a vendéglőjét, mert félt, hogy a szocialista szinezetű gyűlés miatt a katonai hatóság megtagadja tőle a katonazenét, amely naponta játszani szokott helyiségeiben.

33. *Kolompár András* egy községi képviselőtestületi tagokat kijelölő összejövetel alkalmával azt állította Lipták Jánosról, hogy ő előtte ugy nyilatkozott, hogy ha őt (Liptákot) megválasztják képviselőtestületi tagnak, 8—10 hordó sört fizet.

34. *Lovász Bernát* 1905. márcz. 25-én Ungváron, a városi jegyzői hivatalban, ahol arról értesítettett, hogy építkezési engedély iránti kérvénye elutasított, Nagy István városi jegyző, Kerekes Pál és Klein Pinkász előtt azt mondja: ez már szemtelenség, majd megmutatja ő, hogy azért is fog építkezni,

ő nem bolond, hogy 25—30 frtot adjon építkezési engedélyért, az ő pénzét nem fogják a városi urak hizni! A jelenvolt Nagy István rágalmazás miatt feljelentést tesz. Lovász B. kijelenti, hogy ő nyilatkozatát nem a városi tanácsra értette s a 25—30 frt alatt nem vesztegetési összeget, hanem az engedélyért szokásos költségeket értette.

35. *Kis Antal* 1905. márcz. 1-én beszélgetés közben egy levelet olvas fel Vadász József és Máté János előtt, mely levélben Schwager Ferencz téglagyári igazgatóról az iratott, hogy hivatalát elhanyagolja, korhely s így a várost károsítja. Schwager meghallja az esetet s rágalmazás miatt magánvádát emel Kis Antal ellen.

36. *Vlasak Mátyás* ügyvéd Rózsahegyen a vasuti állomásnál hallja, hogy Péter István és Hirsch Ferencz 10—12 éves gyerekek a Himnuszt éneklik. Vlasak erre odamegy a két fiuhoz s füleiket megránczizálva, elhallgattatja őket.

37. *Csatáry Jenő* szolgabíró egy sorházban megvető nyilatkozatot tesz *Gánóczy Géza* ügyvédjelöltre. Gánóczy ezért Csatáryt Kis Géza és Pataky Gábor által elégtételadásra szólítja fel. Csatáry azonban nem fogadja el a kihívást.

A tárgyaláson Gánóczy azt vallja, hogy ő csak arra utasította segédeit, hogy Csatárytól magyarázatot kérjenek s ha bocsánatkérésre nem hajlandó, a további lépéseket magának tartotta fenn. A segédek azt vallják, hogy ők magyarázatköveteléssel bizat-

tak meg, de Csatáry őket meg sem hallgatta, hanem távozásra utasította és a hivatalszolgával kivezetéssel fenyegette. Csatáry azonban határozottan azt állítja, hogy tőle fegyveres elégtételt kértek s ő ezt megtagadta és tényleg feljelentéssel és nemtávozás esetén kidobással fenyegette a kihívókat.

38. *Sós László* ügyvéd egy kávéházban több ismerősével mulat, a másik asztalnál *dr. Bakay Andor* orvos több barátjával szintén. Beszélgetés közben Bakay Andor hangosan czélzatos megjegyzéseket tesz (nyuzó fiskális kigolyózott ember!) Sós-ra, (névemlítés nélkül ugyan), mik által az sértve érzi magát s átküldi névjegyét Bakayhoz — ez is visszaküldi. Balogh Pál ugyan közbelép és kibékíti őket, de Bakay később távozáskor ismétli (hangosan) sértő megjegyzéseit. Sós még ott maradt, pedig láthatta, hogy őt ki akarják nézni. A párbaj meg is történt és Bakay kapott egy lapos vágást, úgy hogy egy csepp vére is kiserkent.

39. *Járai Mária* cselédleány (20 éves) 1904. aug. 20-án d. u. 5—6 óra közt a vasalóba rakott szenet, kint a folyosón, borszesszel akarta meggyújtani. Miután a szén nem akart meggyulni, másodszor, majd harmadszor is öntött a szénre borszeszt. E közben az üvegben levő borszesz lángra lobbant, az üveg szétrepedt s vádlott azt a hozzá közel álló Jónás Ilona (a gazda 10 éves kis lánya) felé hajtotta, úgy hogy ennek ruhája meggyuladt s attól harmadfoku égési sebeket szenvedvén, másnapra meghalt.

40. *Kohn Henrik* néptanítót Grosz Mór kereskedő feljelenti a járásbiróságnál, hogy Sarolta nevű 9 éves leányát a tanító az iskolában úgy összeverte, hogy orvosi láttelel is igazolt 8 napon belül gyógyult testi sértést szenvedett. Az ügyészségi megbízott közérdekből átveszi a vád képviselőjét.

A vádlott tanító a tárgyaláson beismeri, hogy a leánykát nádpálczával kétszer a karján megütötte, de azért, mert az az iskolában folyton rakonczátlankodott, a többi gyermekeket is akadályozta a figyelésben s többszöri figyelmeztetésre sem akart rendesen viselkedni. A kihallgatott orvosszakértők véleménye szerint a sérülés 2—3 nap alatt gyógyult.

41. ifj. *Antal Máttyás* egy éjszakai mulatozás után, reggel öt óra tájban, meglehetősen ittas állapotban megy hazafelé. Utközben Nagy György lakása elé érve, kivel éjjel együtt mulatott s össze is vezett, megáll és hangos kiabálással, megöléssel fenyegeti Nagy Györgyöt s az ablakot öklével beveri. A lár-mára és ablakbeverésre az utcái szobában fekvő Nagy Györgyné álmából felriadva úgy megijedt, hogy az orvosi vélemény szerint valószínűleg egész életére kiható eskóros betegségbe esett s egy hónapig tényleg fekvő beteg lett.

42. 1905. márcz. 15-én halálos végű villamos-elgázolás történt a fővárosi villamos vasut Erzsébet köruti vonalán. A 190. sz. villamos vasuti kocsit a Dohány-utcái megállótól a nyugati pályaudvar felé tartott tel-

jes sebességgel. Az Erzsébet-köruton *Fábri Elek*, kocsivezető észrevette, hogy egy öreg ur a gyalogjáróról a villamos sín pár felé tart. Fábri csöngetett, de a menetgyorsaságot nem csökkentette. Így történt, hogy azon pillanatban, amint az öreg ur a sínekre lépett, a villamoskocsi is odaért, s pillanat alatt halálra gázolta az öreg urat, akiben Barlai Benedek nyugalmazott tanárt ismerték fel.

(Közvetlen idézés. Főtárgyalás.)

43. A „Telefon Hirmondó“ vállalat műszaki igazgatója, Kiss Dezső, feljelentést tesz *Markovics Sándor* budapesti czégtábla készítő ellen, amiatt, hogy ez 1904. szept. 24-én az Erzsébet körut 22. sz. ház tetejére egy nagy czimtáblát tétetett fel, miáltal a „Telefon Hirmondó“-nak ott elvonuló sodrony csoportjából 10 darab vezeték megrongáltatván, több távbeszélő állomás működése megakasztatott.

(Nyomozás-elrendelés, vádirat.)

44. *Török György* csizmadiamesternek 8 kor. 26 fillér betegsegélyezési járulék-hátraléka fejében Springer Ernő, városi adóvégrehajtó lefoglalja a varrógépét. A végrehajtó el akarja szállíttatni a gépet, azonban Török ez felesége szóval és tettleg megakadályozzák azt. A végrehajtó hatóság elleni erőszak miatt feljeleníti Törököt és feleségét.

45 *Kukora Pál* 19 éves (már egyszerlopás miatt büntetve volt) 1904. decz. 28-án éjjel, arcát fehérre bekenve, özv. Grosz Dávidné lakásába, az ajtózár lefeszítése után behatol. A hálószobában, hol sértett harmadmagával aludt, előbb a nélkül, hogy ezek

felébredtek volna, magához vett egy kést, ollót, szemüveget, majd az asztalfiókot kihuzva, azon abban talált süteményt enni kezdte. Ekkor Grószné felébred s rákiált: ki vagy? Vádlott erre a kést Groszné felé tartva, azt mondja: „adjon pénzt“. Groszné megijed s a vádlott által meggyújtott lámpa mellett átment a szomszéd szobába s ott egy fiókból 2 darab huszkoronást adott vádlottnak, miután vádlott ezt keveselte és a késsel ismét megfenyegette, még vagy 8—9 koronát ad neki. Erre vádlott elfujva a lámpát a hálószobán és az udvaron át megszökött.

46. *Bandi Gábor*, tárkányi földbirtokos, (78 hold földje van) évek óta üzleti összekötetésben áll Sárga Gyula királyhelmecezi gabonakereskedővel, kitől ily czímen többször előlegeket vett fel gabonára. 1903. nov. 27-én összeszámozkodván, megállapították, hogy Bandi kiegyenlített tartozása 42 koronára rug. Bandi ekkor nem tudván fizetni, halasztást kért, mit Sárga oly feltétel alatt engedélyezett, hogy Bandi egy kötlevelet adott 8 métermázsa buzáról, mely 1904. szept. 20-ig lesz szállítandó. Ezenfelül egy 63 koronás fedezeti váltót is adott. Ugyanekkor 40 koronát kért kölesön Bandi Sárgától s ennek biztosítására 7 métermázsa árpáról kötlevelet és szintén egy 63 koronás fedezeti váltót irt alá. 1904. május 7-én ismét 25 koronát, jun. 3-án 16 koronát kért kölesön Bandi s előbbire 3 mmázsa buzáról kötlevelet s 25 koronás váltót, utóbbira 19 koronás váltót adott. A nyár folyamán Bandi és Sárga összeződtek és

Sárga az összes fedezeti váltókat aug. 20-án 170 kor. értékben beperesítette, s a király-helmeczi járásbiróság a követelést megítélvén, Bandi a 170 koronát és a perköltségeket aug. 29-én kifizette, visszakapván kötleveleit és váltóit. Most azonban ő jelenti fel Sárgát uzsora miatt, hogy Sárga 118 korona fejében tőle 170 koronát hajtott be.

47. Egy kétemeletes ház építésénél, Miskolczon, *Nagy Vilmos* mérnök készítette a terveket. Az építés keresztülvitele *Pénteki Lajos* építőmesterre bízott. Az építésnél mint ellenőrző mérnök *Wind Sándor* alkalmaztatott. Az építés közben két szerencsétlenség történt, egyik 1904. szept. havában, midőn egy párkány leszakadt s ennek folytán két munkás életét vesztette, másik decz. 3-án, midőn egy folyosó dőlt be, minek folytán egy ott dolgozó munkás 20 nap alatt gyógyuló testi sérülést szenvedett. A szakértői vélemények szerint a baleseteket nem a tervrajz hibás volta, hanem az okozta, hogy az építőmester a függőlemezek biztos felfektetéséről s azok kellő lehorgonyzásáról és alátámasztásáról nem gondoskodott. A bedőlt folyosó az eredeti tervben nem volt benn, azt maga az építőmester illesztette be, anélkül, hogy erről a tervező mérnököt értesítette volna. A folyosó bedőlte előtti napon a városi építő-bizottság az építés továbbfolytatását betiltotta, ennek daczára Pénteki építőmester másnap is dolgoztatott épen a veszélyes hely felett is.

(Vádirat. Vád alá helyezés, főtárgyalás.)

48. Országos képviselőválasztás alkalmával, 1905. január 26-án, Göröngyösön *Német Aladár* választási elnök 5 választót (Kis Géza és társai) kik a szabad közlekedés fentartása végett semlegesnek nyilvánított területről az ő parancsa daczára nem akartak eltávozni, s neki visszafeleseltek, karhatalommal bekísértetett, azonban személyazonosságuk megállapítása és jegyzőkönyv felvétele után őket szabadon bocsátotta. Ugyanezen választás alkalmával az egyik párt több tagja a választási elnök elé állította Kovács Géza postatisztet, azzal a váddal, hogy az illető vesztegetni akart az ő párthiveik közt. A választási elnök Kovácsot egyelőre kihallgatás nélkül letartóztatta, s őt negyedóráig fogvatartotta, míg az alelnök meg nem érkezett, aki az illetőt kihallgatván, a vál. elnök szabadon bocsátotta.

(Fő tárgyalás.)

49. Idősb *Bári Jánosné* 1905. jan. 15-én összevész a vele közös háztartásban élő menyével, ifj. *Bári Jánosnéval* s öklével ennek a szájára üt, úgy hogy rajta 4—5 napig gyógyult testi sértést ejtett. Ifj. *Bári Jánosné* könnyü testi sértés miatt vádat emelt anyósa ellen. Id. *Báriné* azzal védekezik, hogy menyét a házi fegyelmi jog gyakorlása közben sértette meg.

50. *Ravasz Péter*, szomatori levélhordó összebeszél barátjával, *Tóth Ferenczcel*, hogyha egy nagyobb összegü pénzeslevelet kell kézbesítenie, ezt közösen elsikkasztják s a sikkasztás elpalástolása végett *Tóth Ferencz*

rablást fog szinlelni. A tervet végre is hajtják s midőn Ravasznak egy 2000 koronás pénzeslevelet kell átvinnie Kis-Géresre, Tóth Ferencz az előre megbeszélt helyen, a két falu közti dombon, megjelenik, a Ravasz által átadott pénzeslevelet elveszi s az előre elkészített darab fával a Ravasz fejét véresre veri. Ravasz erre kétségbeesve jelentkezik a postafőnöknél, hogy őt kirabolták. A seb 14 nap alatt gyógyult be. Tóth Ferencz azonban elbeszéli az esetet Kis Gábornak, aki feljelenti s erre maguk a tettesek is beismerik a műrablást.

51. Az 1904. évi vasuti sztrájk alkalmával a kassai pályaudvaron szolgálatot teljesítő államvasuti altisztek, *Pál Sándor* és 6 társa, a forgalmi munkát ápr. 20-án d. u. 4 órakor szintén beszüntették s az állomásfőnök azon felhívására, hogy folytassák a munkát, azt felelték, hogy csatlakoznak a 40,000 főnyi államvasutas országos mozgalmához és nem dolgoznak tovább.

A főtárgyaláson a vádlottak azzal védekeznek, hogy ők nem tekintették magukat közhivatalnokoknak, mert a közigazgatási bíróság elvileg kijelentette, hogy az államvasuti alkalmazottak nem közhivatalnokok.

52. A Göröngyösön megjelenő „Halaadás“ czimű politikai lap 1905. évi ápril. 26. számában „A meglopott főispán“ czim alatt egy közlemény jelent meg a következő tartalommal: „Az elmúlt szombaton egy waggon kőszén hozatott be a városba a vaspályáról

a főispán ur részére. Egy fuvar szombaton már nem volt keresztülvihető s ezen fuvar kőszén, mint értesülünk, nem találta meg az útját a főispán pinczéjébe, mivel a fuvaros a szabadelvű városi képviselő, Lehner Sándor volt. Meg vagyunk győződve, hogy Lehner ur minden követ megmozdit, hogy a tolvaj kitudódjék, miazonban azt is reméljük, hogy ezek a sorok a rendőrségre nézve elegendők lesznek, hogy Lehner urat a keresésnél a legerélyesebben támogassák.“ Lehner a közlemény miatt rágalmozásért kéri a szerkesztőt, Berki Gézát megbüntetni.

53. Korn Károly, iparossegéd, a Kenyelen 1905. május 1-én tartott nyilvános népgyűlésen a megjelent munkások előtt tartott beszédében ily kifejezéseket használt: „Látunk egy néposztályt mely nem dolgozik, mint méhek közt a herék, s ezek a szegényeket kizsákmányolják. Honnan van valakinek joga, hogy a másikat kizsákmányolja, kirabolja és jogait elkobozza? Ez az osztály nem dolgozik, csak fogyaszt; olyan, mint a terméketlen fa, melyet vagy beoltanak, vagy kivágják; ezt az osztályt is vagy be kell oltani, vagy kivágni. Azt a rendszert, mely a gépeket magának tulajdonítja, s másokat kirabol: össze kell törni.“

54. Polyák János, képviselőjelölt, 1905. január 20-án Zsákóczon tartott programbeszédében többek közt a következőket mondta: „az iskolákban a magyar nyelvvel a gyermekeket megmérgezik, illetve elbutítják,“ —

„a tót nyelv ne legyen utolsó kocsis-nyelv módjára elnyomva, mint most“, — továbbá „a magyarok menjenek vissza Ázsiába, a honnan jöttek s legyen úgy itt, mint ezer évvel ezelőtt“, s végül azt az óhaját fejezi ki: „reméli, hogy az a mag, a melyet itt elhintett, ki fog kelni.“
